

E. KROMPECHER. *Erwiderung auf die obigen Bemerkungen* G. RICKERS. — Het is RICKER niet gelukt aan te toonen, dat de bedoelde gezwellen hun oorsprong nemen van de huidklieren. Epitheelbuizen vindt men dikwijls bij de soliede adamantinomen, soms ook bij epuliden, dus bij gezwellen van het slijmvlies, dat geen zweetklieren heeft. De zweetkliergezwellen in de monografie van RICKER en SCHWALB zijn er in de meeste gevallen geen, terwijl vorming van slijmweesen en kraakbeen niets bewijst.

W. L. L. CAROL.

BOEKAANKONDIGINGEN.

B. J. WESTERBEEK VAN EERTEN, *Eugenetiek*. Historisch critisch Overzicht. Academisch Proefschrift. Utrecht 1920.
A. A. VAN DEUTEKOM, boekdrukkerij Varsseveld.

Wanneer de zóó verschenen, zóó verdwenen „Eugenetische Vereeniging” in ons land deze publicatie had beleefd, zou zij profijt hebben kunnen trekken van menige kritische beschouwing in dit proefschrift neergelegd. Zij had o. a. geleerd recht van bestaan te hebben, mits zij zich eerst ontleed van haar eugenetisch kleed en onder gewijzigd motto werkzaam was. Want broodnoodig is ook ten onzent een stelselmatig onderzoek naar de lichamelijke en geestelijke gesteldheid der bevolking op normaal en pathologisch gebied, waarin andere landen ons reeds zijn voorgegaan. Nieuwe bouwstof hiertoe brengt de dissertatie van WESTERBEEK VAN EERTEN niet. Het doel dezer verhandeling was — zooals de titel aanwijst — een historisch kritisch overzicht der eugenetica, op zich zelf een zeer nuttige daad, die menig lezer zal overtuigen, dat de tijden nog niet rijp zijn voor ingrijpende maatregelen van den Staat op z.g. eugenetisch gebied, afgezien van de vraag — die ook besproken wordt — of zij uit moreel oogpunt verdedigbaar zullen zijn.

De methode der biometrische School, waarvan de eugeneticus GALTON in Engeland de vader was, heeft de schrijver aan de bron zelf kunnen bestudeeren. Als jong arts heeft hij eenigen tijd in dit Londonsche eugenetische centrum doorgebracht en het pleit voor zijn kritischen geest, dat hij den verkeerden grondslag dezer methode heeft ingezien, doch tevens — en dat met recht — aandacht schenkt aan de bewonderenswaardige persoon en aan de „Essays” van FRANCIS GALTON. Dit hoofdstuk sluit zich aan bij een evenzeer lezenswaard historisch overzicht der eugenetica bij natuurvolkeren en in de oudheid, waarbij aan PLATO's idealen hieromtrent verscheidene bladzijden worden gewijd. Minder geslaagd lijkt mij het derde hoofdstuk, waar de schrijver te weinig diep in de oorspronkelijke literatuur is doorgedrongen. Wat de erfelijkheid betreft zijn bijv. de begrippen genotypus en phaenotypus (erfelijke aanleg en verschijningsvorm), die het inzicht in tal van vraagstukken op dit gebied hebben verhelderd, te vaag omschreven. Ik geloof, dat het gebruik dezer thans algemeen gangbare termen een vereenvoudiging van den tekst had meegebracht. Verder is WEISMANN's „Germinaalselectie” zulk een wanklank

in het werk van dien grooten natuuronderzoeker, dat men beter doet die stil te begraven en er geen woord meer aan te wijden, nog minder te trachten haar met andere, huidige begrippen in harmonie te brengen.

Zóó vijandig als WESTERBEEK VAN EERTEN sta ik niet tegenover de pogingen ook bij de erfelijkheid van den mensch MENDEL te hulp te roepen, al geef ik gaarne toe, dat — vooral op het gebied der psychosen — op uiterst naïeve wijze van de gegevens op plant- en dierkundig gebied gebruik is gemaakt. Mogen de Amerikaansche „Fieldworkers” dit in de hand werken — daar tegenover staat, dat diezelfde „Fieldworkers” een schat van objectieve gegevens verzamelen, die ter beschikking liggen als onze nakomelingen — misschien kritischer en wijzer dan wij — dit materiaal in bewerking nemen. Toch is het voortreffelijk, dat de schrijver met humoristische kritiek enkele van PLATE'S en DAVENPORT'S MENDEL-gevallen ontrafelt, wat men gaarne als postscriptum aan hun handboeken zou willen toevoegen.

Wat de kiembeschadiging, de blastophtorie betreft, dat boeiende jonge hoofdstuk der Genetica, kan MJØEN'S voorstelling omtrent de regeneratie-remmende werking der vergiften (bijv. alcoholvergiftiging) mij minder behagen dan den schrijver van dit proefschrift. Het is zoo louter hypothetisch en houdt volstrekt geen rekening met de moderne gegevens der cytologische genetica in MORGAN'S school. Bij de beschrijving der dierproeven over alcoholvergiftiging had zeker het uitgebreide onderzoek van PAPANICOLAU en STOCKARD een belangrijke plaats ingenomen (*Journal exp. Zoology*, 26, 1918), indien dit reeds aan den schrijver bekend was geweest; en hetzelfde geldt voor de belangwekkende onderzoekingen bij kippen door R. PEARL (*Journal exp. Zoology* 22, 1916).

Het tweede deel van het proefschrift is geheel aan de praktijk der eugenetica gewijd; dit deel zal zeker meer instemming dan tegenspraak in onze geneeskundige wereld ontmoeten, die gelukkig nog niet voor de moeilijke vraag wordt gesteld, of het kiemplasma van een bepaald individu van staatswege voor de voortplanting moet worden uitgesloten.

Moge nog vele proefschriften op dit en verwant gebied in de komende jaren verschijnen! Het jaar 1920 heeft in dezen (ik denk ook aan J. J. TH. DÖYER'S belangwekkend proefschrift over de erfelijkheid der tuberculose) een goed voorbeeld gegeven.

M. A. VAN HERWERDEN.